euge

REFLEXIONS SOBRE UN HUMANISME CRISTIA

El tema de l'humanisme cristià — com a problema o com a solució ja presa — és segurament una de les columnes bàsiques de les nostres més serioses reflexions. I, potser per paradoxa, potser per sinceritat espiritual, és un dels temes que més difícilment ens atreviríem a tractar per escrit. Sabem que si ho féssim seriosament ja no es tractaria de solucionar un problema de fet, o insistir en algunes veritats secundàries; molt probablement aquest tema implicaria posar en confrontació — potser molt punyent — visions cosmològiques, i fins i tot maneres de veure i viure la Redempció.

No és això, ni molt menys, el que intento fer. Simplement posaré per escrit les reflexions que m'ha suscitat la lectura de dos articles últimament.

Humanisme-Encarnació

El primer és de dom J. Evangelista M.ª Vilanova en el n.º 5 de "Qüestions de vida cristiana". Tracta el tema directament. El seu punt de vista teològic és aquest en síntesi: l'humanisme cristià és una realitat central-bàsica, el fonament teològic i religiós de la qual és l'encarnació del Verb. El fet trascendental de la "humanització" de Déu consagra definitivament el valor religiós del mateix home, en la seva naturalesa i en les seves més normals manifestacions. L'home, amb tot el que això comporta personal, social, històrica i naturalment, ha entrat, en Crist, en el camp de la Trinitat.

Aquesta és la síntesi de l'esmentat article. Tot llegint-lo se m'anava formulant una pregunta que no vaig veure contestada. ¿Quin paper té la Creu de Crist en aquest problema de l'humanisme cristià?

És sens dubte teològicament exacte que l'home, en Crist, ha entrat en el si vivent de la Trinitat. Però l'home que Déu ha fet seure a la seva dreta és el Crist ressuscitat, el nou-home. Crist ressuscitat, és clar, és el mateix que Crist en la terra; però al mig hi ha hagut un fet trascendental: la Creu. La Creu ha sigut el pas del Crist home en la terra al Crist home en el Pare. ¿Quin és el sentit profund místic d'aquesta mort prèvia a la resurrecció? ¿Quina és la llei interna d'aquest morir-per-a-ressuscitar?

Concretem aquesta pregunta al tema que ens interessa. Viure en Crist Verb encarnat vol dir viure en un Home-Déu mort i ressuscitat. Resurrecció llei de vida i Creu llei de mort. ¿Quin és el paper d'aquest "morir" en el problema d'un humanisme cristià? ¿És necessari morir per a ressuscitar? ¿És llei de la mateixa Encarnació la mort de tot el que en l'home hi ha de natural perquè pugui ressuscitar transformat?

Segurament la resposta hauria de distingir. Però en aquest cas el mateix fet Encarnació-Creu-Resurrecció ens portaria a conclusions molt diferents del que podria semblar a primera vista.

Això que ja a priori resulta problemàtic, es pot mirar a posteriori. Intentem, per una banda, imaginar-nos la línia vital-religiosa que marcaríem nosaltres a partir del principi "Déu-Home, divinitzant tot l'humà". I per altra banda llegim l'Evangeli. ¿Entraria en aquella primera línia feta per nosaltres una llei essencial de pobresa-sacrifici-perdó-renúncia com hi entra en la línia que marca l'Evangeli?

Quan es parla d'humanisme cristià arrelat en l'Encarnació sembla oblidar-se aquests valors inoblidables, essencials. Sembla insinuar-se només el que en el cristianisme hi ha de no-creu, i en canvi tot això hi és. La pregunta formulada abans queda, doncs, encara oberta.

Creu-Esforç-Victòria

El segon article del que he parlat va sortir firmat per Antoni Morell al n.º 21 d'"Euge". Toca el tema encara que des d'un altre punt de vista. Presenta l'home en la dialèctica dolor-victòria; l'home sufreix en el seu esforç per millorar, però a la fi aconsegueix la victòria que és gloriosa i venç el dolor.

I Crist, en la seva encarnació s'ha sotmès també a aquesta llei humana del dolor-per-al-triomf. El triomf, però, que Crist obté és quelcom que supera radicalment l'home: la resurrecció. És una realitat que forma part d'un altre món totalment superior a l'humà. I l'home, hi arriba, com Crist, per la Creu. En aquest sentit, conclou, la Creu significa "evasió" en quant rectifica l'home i el fa "no-per-a-aquest-món" sinó "per-a-un-altre-món". Seria necessari primfilar molt el sentit d'aquesta visió però queda clar que aquesta nova orientació de la vida humana illumina amb una nova i estranya llum el per a tots necessari "en-aquest-món".

Crist home

No sé què hi ha de definitiu i què de discutible en aquests dos articles. Crec, però, que és necessari revisar l'enfoc des del qual estudien el problema. En els dos Crist és la manifestació del Déu que consagra lo humà. L'element "home" ("humanitat") és la dada prèvia que Déu, assumint, fa sagrat. La història humana és vista espiritualment com quelcom definit, madur en si mateix; Déu, en Crist, penetra en aquesta història i la transforma. Déu rectifica l'home entrant en ell. O per la seva encarnació, assumint així tot el que en

(sigueix pàg 2)

COLABORAN

Gaspar Mora, Juan Capell, Enrique Romeu, Federico Prieto, Mn. José Hortet, Roberto Alcaraz, Juan Puig, José Colomer, José Comellas, Juan A. Ventura, Enrique Muñarch, Juan Guiteras, Mn. Juan Casañas.

DIBUJOS

José M.ª Matas, José Ballester, Enrique Bastardes.

N.º 24 (Con licencia ecle.) **Junio 1962**

Seminario Conciliar Barcelona

Depósito Legal. B. 8135-1961

Conferències, estadístiques, formació . . .

El motiu d'aquest article me'l va suggerir una de les conferències que amb tant d'encert ens donen els dimecres.

Es va desenrotllar el problema ingent de les vivendes a Barcelona-ciutat i comarca. Moltes estadístiques, números, milions, persones, projectes... i algunes realitzacions. Hem de reconèixer que el problema és ingent i la societat — mal dita cristiana — no està preparada per resoldre'l.

Una de les estadístiques que va citar el conferenciant era la següent: a Barcelona hi ha un 70 per 100 de classe treballadora-proletària, un 27 per 100 de classe mitja i un 3 per 100 de gent rica. Aquestes xifres s'han d'aclarir molt, a la vegada que s'han de matisar els conceptes de "classe mitja" i "classe treballadora".

Amb tot fan pensar.

Si un sincerament pregunta i es pregunta com es conceptua — en general — la formació dels futurs sacerdots i en concret dels sacerdots que han de sortir del nostre Seminari per evangelitzar la gent inclosa en aquesta estadística, té la impressió que sortim més "aptes" — no busquem les causes — per a l'evangelització de l'ambient burgès (en el bon sentit de la paraula) i se'ns fa molt més difícil comprendre els altres ambients. Està demostrat que la mentalitat i l'ambient que rodeja a un — sobretot en època de formació — condiciona en molt l'actuació personal del després. Per això és necessari que hi hagi constantment de part nostra plena consciència del fet de l'existència d'una classe obrera — precisament la més nombrosa a casa nostra — que necessita molt del sacerdot.

El problema es situa, doncs, en la formació que rebem al Seminari i en l'exigència personal i comunitària que es deriva d'aquesta formació i del món en què ens toca viure.

El seminarista necessita una formació gairebé modèlica, car està preparant-se per ésser — en un futur pròxim — un modelador d'homes cristians. Cert, no hem de pretendre que se'ns doni tot fet i sortir perfectes, però sí intentar crear una mentalitat tal que faci possible que, oberts als problemes humans, sapiguem afrontar-los amb autèntica serenor sacerdotal.

Del nostre zel — ara al Seminari i després en la tasca encomanada — depèn molt l'evangelització efectiva del món no creient i del descristianitzat. Si bé hem de fonamentar aquest zel en un ardent amor a Crist i a les ànimes, també la nostra pietat, unió amb Déu, sacrificis, renúncies, estudis, etc., han d'estar submergits dins un ambient netament apostòlic, car és molt difícil — tots ho experimentem en la nostra pobra condició humana — crear un ambient d'autèntic zel apostòlic sense posar en pràctica una acció determinada — a no ser que es tingui una vocació de monjo de clausura — car un ambient està molt condicionat a l'acció que es realitza per crear-lo. El seminarista s'ha d'anar preparant perquè quan sigui sacerdot pugui dedicar-se a totes les persones — no ha de limitar-se a nens i joves —.I l'ajudarà molt si se'l forma dins una autèntica acció missionera des del Seminari.

Per tot això crec d'una veritable urgència l'estudi teòric-pràctic d'una teologia pastoral que doni a la nostra formació — sense ser especialitzada — una orientació més realista envers el món obrer, car per ser el més nombrós, lògicament li pertoquen més capellans. En dir aquestes paraules tinc en compte que el capellà és universal, que ha d'estar a disposició de tothom i a les ordres del bisbe respectiu per ajudar-lo en la tasca apostòlico-missionera que li ha estat confiada per l'Església.

Déu ha donat als homes la gran missió d'ésser col·laboradors seus en la tasca de la salvació i això fa que la responsabilitat sigui enorme per part nostra, car si bé és veritat que per la pregària i el sofriment podem fer que Ell salvi les ànimes, també és cert que ens ha posat a les nostres mans tot l'humanament necessari perquè aquesta tasca sigui el més profitosa possible, vull dir que si les estadístiques, la tècnica moderna ens fan veure un problema, em pregunto si no és anar contra el pla de Déu el no posar-hi remei adequat.

El problema no és fàcil, però no ens excontentant-se en posar-hi solucions minces.

¿No seria una solució que l'acció apostòlica fos planejada, orientada, regulada seriosament pels Superiors i Professors del Seminari? Subratllo que el Claustre de Professors és absolutament necessari per orientar adequadament la formació apostòlica dels estudiants, car sols així serà possible que s'estudiï la teologia, adaptant-la als problemes que la vida ens anirà presentant, portant els principis a la pràctica concreta, esdevenint l'apostolat com un complementar i completar feliçment la formació teòrica. Ara bé: si aquesta iniciació es fa a esquenes del Professorat es pot desviar fàcilment, si més no, donar febles resultats i inclús crear en el seminarista un seriós neguit en veure que la teoria li ve gran, puix no es coordina amb la pràctica.

És tasca de tots el fer que aquestes dues línies — la teoria i la pràctica — es vagin trobant en l'home que es va formant.

J. CAPELL

(ve de la pàg. 1)

l'home hi ha d'humà; o fins i tot en la seva creu, fent divina la llei, fins aleshores sols humana, del dolor com a pas per a la victòria.

Crec que és necessària una revisió d'aquest enfoc. Moltes vegades és aquesta l'orientació bàsica del nostre pensament sobre el tema que tractem, i cal tenir-lo sempre a la llum per tal de no fonamentar-nos en una veritat aconseguida però poc reflexionada.

Considero una dada molt significativa el que no s'acabin d'identificar aquelles dues línies de les que parlava. Per un costat un humanisme cristià a partir d'un principi teològic (vida humana, treball, pau, relacions entre els homes, etc., marcat tot pel signe de Crist); i per l'altre, l'Evangeli (tot això, però il·luminat amb un sentit de pobresa, humilitat, sacrifici, creu),

¿No serà necessari enriquir la nostra visió? ¿És Crist el Verb que s'esforça en ser com els homes, o és precisament l'Home que determina la manera de ser de la humanitat?

Crist l'Home

En l'última he posat la disjuntiva que crec essencial. Crist no és un home que intenta — i aconsegueix — de ser com els altres homes per a redimir-los. És això i molt més; Crist és l'Home. Déu, en Crist, no s'ha sotmès a una humanitat que li era independent, sinó que ens ha donat l'HOME. Crist és la situació límit de la humanitat. Per això no és que Crist confirmi i consagri el nostre humanisme i el faci cristià. No. És Ell l'únic Home i per això és Ell l'únic humanisme. Ell, neixent, vivint, morint i ressuscitant, ens ha donat el veritable humanisme.

L'humanisme, doncs, no és una entelequia que ens inventem segons la nostra manera de ser sinó que és una dada que ens ha sigut donada per Déu en la vida de Crist. Els homes i la història anem realitzant aproximacions a aquesta realitat donada, ja acabada en perfecció.

Hi ha, doncs, un únic humanisme: el cristià. No el dels cristians, sinó el de Crist, l'evangèlic. I en ell hi entra la lluita i la victòria, la pobresa i la amistat, la renúncia i la possessió, la mort i la resurrecció. ¿Quina és la virtualitat de cadascuna d'aquestes forces i la interrelació mútua? ¿Què significa la Creu i què significa la resurrecció? Per saber-ho és necessari no partir d'un principi teòric que com a fruit de la reflexió humana potser resultarà imperfecte, sinó de la possessió total de la realitat donada: Crist. Per això la resposta exacta a aquestes preguntes crec que solament podria donar-la, i més vivint que parlant, el místic.

Conclusió

Vist des d'aquest angle el problema de la Creu en la nostra vida humana rep nova llum. Si Crist no és sols la confirmació divina de la nostra introspecció humana, sinó també la més perfecta manera — la manera divina — de viure humanament, és necessària la seva plena acceptació; acceptació a priori, franca, sense intentar buscar en Ell la demostració de posicions ja preses; l'acceptació de Crist no sols com a realitat salvadora, sinó a la vegada, com a perfecció definitiva d'aquesta salvació.

I com element d'aquesta acceptació, la Creu. Que no serà ja la part "humana" de l'Església; o l'efecte en la història dels destorbs que posa l'home a l'acció de l'Esperit; sinó serà un dels elements que constitueixen la realitat total Crist, avui, que ens és donada. No es tracta de "suportar" la Creu com a ombra desagradable de la Resurrecció, sinó d'"aceptar" a Crist.

GASPAR MORA

SEMINARISTAS Y RELIGIOSOS EN CHILE

Un hecho

El día 17 del pasado diciembre tenía lugar, aquí en Roma, en la casa de la Congregación del Verbo Divino, la segunda reunión del curso 1961-62 entre estudiantes religiosos, seminaristas y sacerdotes chilenos. En total unos cuarenta, pertenecientes a once casas distintas (entre clero diocesano, órdenes y congregaciones). La primera reunión, en seguida de comenzar el curso, había consistido en un cambio de impresiones general y un planeamiento de las reuniones a realizar durante el mismo.

Esta segunda tenía como tema: el protestantismo en Chile. Un estudiante franciscano expuso los temas a tratar y en seguida se estableció el diálogo por un largo rato. Siguió la merienda — en la que se continuó conversando en pequeños grupos sobre el tema —, y luego un rato familiar con cantos y charlas hasta la despedida.

Hay que confesar que para quien asistía por vez primera a tales reuniones era encontrarse de pronto con un hecho sorprendente. Aquello que tanto se anhelaba en Barcelona y que desde hacía unos años se intentaba conseguir, aparecía de pronto realizado y logrado con la máxima naturalidad.

Hasta tal punto, que la primera impresión fue la de creer que debajo de tal realidad no había habido problemas. Más que faltar problemas había soluciones.

Este hecho, maduro y natural, tenía detrás casi diez años de historia.

Los inicios

Los primeros contactos entre seminaristas y estudiantes religiosos nacen y se desarrollan en la Facultad de Teología de la Universidad Católica de Santiago.

Fundada dicha Facultad en 1935, reúne gran número de estudiantes de diversas órdenes y Congregaciones religiosas y todos los alumnos del Seminario Pontificio de Santiago. Igual mezcla de procedencias se da en el profesorado.

La idea de establecer contacto sistemático entre seminaristas y religiosos era ya antigua: desde 1949. En 1953 se dio el "reencuentro" y empezaron las reuniones periódicas

La idea de los iniciadores — aunque en un principio no hubiera todavía conocimiento claro de lo que se pretendía — era de tomar contacto y adquirir un criterio común frente a los problemas de la Iglesia.

Hay que advertir que las primeras reacciones de los superiores de algunas Congregaciones no fueron totalmente favorables. No obstante, en enero de 1954, en el Encuentro Nacional de Superiores Religiosos que se celebró en Santiago como preparación al que tendría lugar poco después en Buenos Aires, de carácter panamericano, hubo un voto de aplauso a la iniciativa de los estudiantes y se pidió a todos los superiores que facilitaran tales reuniones.

Desde entonces se han ido sucediendo sin interrupción.

Hoy es ya una tradición hecha; actualmente no queda nadie de los que empezaron. No se trata ya de un experimento, sino que se ha llegado a una realidad madura y estable, no estática, ya que sigue manteniendo su línea de crecimiento.

Su estructuración

Ha habido, desde que empezaron los encuentros, diversos enfoques. Algunos años se tomó un tema general de estudio, v. g.: pastoral sacramental, doctrina social, A. C. especializada, etc., que se iba desarrollando a través de las reuniones mensuales.

Últimamente se han constituido comisiones, cada una de las cuales toma a su cargo un tema en forma permanente: parroquia, Concilio, arte sagrado, acción católica, medios de difusión, etc. Quedan fijos los responsables de los grupos para todo el año. Los componentes son libres en cada encuentro y van al grupo que les interesa según el tema que se va a tratar. Los responsables traen muchas veces gente competente en la materia para que les ayuden en la exposición del tema e intercambio de ideas.

Las reuniones se realizan en forma rotativa en el Seminario y Casas de Formación de los religiosos. En total unas cinco o seis reuniones al año.

En tales encuentros junto a la parte de estudio hay el rato en común a la hora de "once" (merienda), con cantos y cualquier otra participación.

Algunos años ha habido una Misa Solemne para inaugurar los encuentros del curso, a la cual asisten todos. Desde 1959 hay, además, la excursión anual común.

El boletín

Tenemos en nuestras manos dos ejemplares — julio y agosto de 1961 — del boletín que se publica bajo la responsabilidad del comité de delegados. Tiene por título: "Boletín de informes y coordinación"; subtitulado: "Reuniones de estudiantes religiosos y seminaristas".

Son ocho folias ciclostiladas. En la primera figura la "editorial". En las restantes, artículos e informes sobre las conclusiones de reuniones anteriores y preparación de las futuras, teniendo presente el trabajo de las distintas comisiones. Es en verdad fruto y exponente de lo conseguido. Una simple lectura de estos dos boletines nos muestra detalles interesantes:

— temática actual tratada con profundidad y concreción.

— participación en las reuniones de las máximas personalidades chilenas en los diferentes campos de la vida de la Iglesia; entre ellos algunos obispos.

— variedad de firmas, procedentes de todas las casas de formación.

— conciencia de haber alcanzado una realidad madura y de que su misión está ahora en intentar difundir tales ideas a toda la América Latina, sobre todo mediante el Boletín, "nuestra arma de unidad".

— conciencia también de que hay que seguir avanzando: participación de un mayor número y más eficacia cara a los fines que se pretenden.

Realidades de contexto

Quizá, como marco a la realidad que hemos expuesto, pueda ser interesante enumerar algunos ejemplos — aunque resulte parcial — en esta misma línea de colaboración:

— en Santiago se han constituido los Decanatos (archiprestazgos), que corresponden, generalmente, a una zona humana natural (un sector rural, un barrio obrero...). Tienen una finalidad primariamente pastoral. Suponen reuniones, acuerdos en común, intercambios entre parroquias. Dado que muchas de ellas son llevadas por religiosos, en algunos casos el Decano es un religioso. Todo esto ha contribuido a un mayor acercamiento.

— el actual Arzobispo de Santiago es un religioso Salesiano; este hecho puede llevar a una mayor apertura de los regulares hacia las iniciativas diocesanas y a una mayor comprensión de los religiosos por parte del clero secular.

— Los PP. Jesuitas llevan el Centro de investigaciones sociológicas San Roberto Belarmino. Tiene a su cargo el secretariado del Episcopado en lo relacionado a sociología religiosa. Publican la revista "Mensaje", destinada a los medios intelectuales, en la que colaboran religiosos, sacerdotes diocesanos y laicos.

El Rector de la Universidad Católica de Santiago es el Arzobispo de Concepción. En el cuadro de profesores figuran padres de diversas Congregaciones, sacerdotes diocesanos y laicos. La Universidad Católica de Valparaíso está regida por jesuitas desde hace unos diez años; antes lo era por el clero de la diócesis.

Se está preparando para fechas próximas la Semana Nacional de Vocaciones, con participación por igual del clero secular y regular, para tratar en común del grave problema de las vocaciones. Se espera que, como fruto de ellas, las futuras Campañas anuales y la Comisión nacional de Vocaciones tomen también esta forma unificada, cosa que ya se da en la mayoría de países sudamericanos.

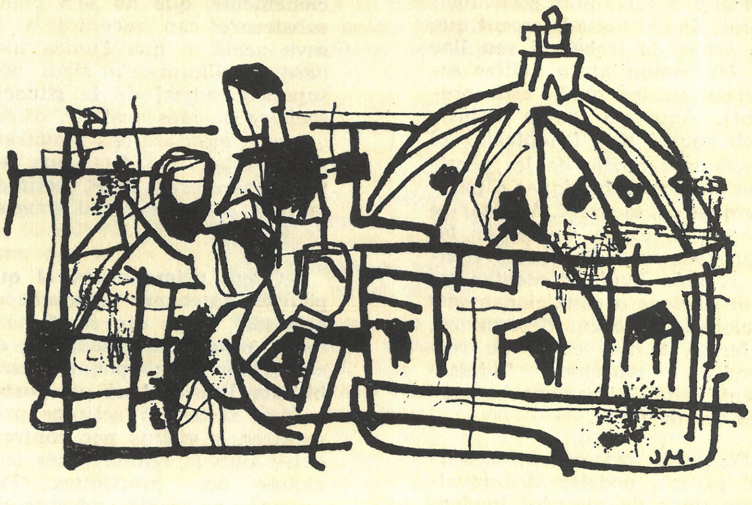

Punto final

Hemos intentado presentar una simple información del hecho, evitando toda ulterior disquisición, para transmitir así más puros y directos estos testimonios que hemos recogido de los compañeros chilenos a través de nuestras reuniones y conversaciones con ellos.

Esperamos que no será la última oportunidad para escuchar y transcribir su voz y así poder aprender de sus experiencias y realidades.

ENRIQUE ROMEU
Mn. JOAN CASAÑAS

non scholae sed vitae

Notes sobre l'ad

És indiscutible, sempre ho ha estat als ulls de l'Església, la vulnerabilitat del sacerdot concret davant les situacions sociològiques que el món li planteja. El sacerdot no deixa d'ésser un ser condicionat per la matèria; i si bé en una perspectiva racional és necessari col·locar aquesta dependència en el pla accidental, en l'ordre de l'existència concreta és evident a tot observador sincer la profunditat d'aquests condicionaments. És aquesta inserció en el pla del concret, del material, allò que obliga a tot home, també al sacerdot, a una tasca d'adaptació. No podem en absolut oblidar aquesta perspectiva, amb l'excusa de tenir ja idees clares sobre el sacerdoci; cal trobar el sentit exacte d'aquestes idees eternes en la multiplicitat, en la complexitat del nostre món concret.

La discusió no es planteja avui en aquest punt. Com a signe de la preocupació de l'Església en aquest aspecte, només cal citar "Les journées sacerdotales sur la réadaptation du prêtre" celebrades aquest any passat a Cambó, sota la presidència del cardenal Richaud, amb participació de teòlegs, educadors i metges psiquiatres. Més aviat els desacords es produeixen a l'hora de precisar què s'entén per adaptació del sacerdot. Aquestes notes intenten, sense gaires pretensions, precisar i clarificar aquest concepte.

Es fa difícil de precisar la significació d'aquesta paraula. Els psicòlegs i els psiquiatres l'han aplicada a diverses situacions humanes (sobretot partint del concepte d'inadaptat; inadaptat pot ser des del malalt mental, la situació del qual ja pertany a un àmbit plenament clínic, fins el noi adolescent que no acaba de trobar el seu lloc en les comunitats o petites societats en les quals està present). Aquí no volem indicar amb aquest mot (adaptació) el tractament mèdic de les possibles situacions clíniques o patològiques del sacerdot. Adaptar-se és "fer-se capaç d'acceptar les situacions reals que ens presenta el món avui, d'acceptar les provocacions o condicionaments sociològics que ens determinen, i fer-se, també, capaç de respondre o reaccionar "adultament" a tals situacions imposades des de fora".

D'aquesta primera aproximació ja se'n podrien deduir alguns tipus de sacerdot inadaptat: "El que es deixa influir per aquestes situacions sociològiques (que van de fora a dins) fins a confondre's amb elles (alienació)"; "el que és incapaç de copsar aquestes influències, que, per altra banda, està sofrint inevitablement (les capacitats d'objectivitat li quedaran molt limitades; d'això en parlarem més endavant)"; "el que no és capaç d'acceptar aquestes situacions reals com a tals (portat per uns "a priori") i es fa reaccionari davant d'elles".

Intentarem ara precisar una mica més aquestes situacions d'inadaptació i el sentit de l'adaptació que se'ns demana.

Condicionaments sociològics

Examinem primerament l'inadaptació sacerdotal provocada per uns condicionaments de tipus sociològic. Suposem, en tot

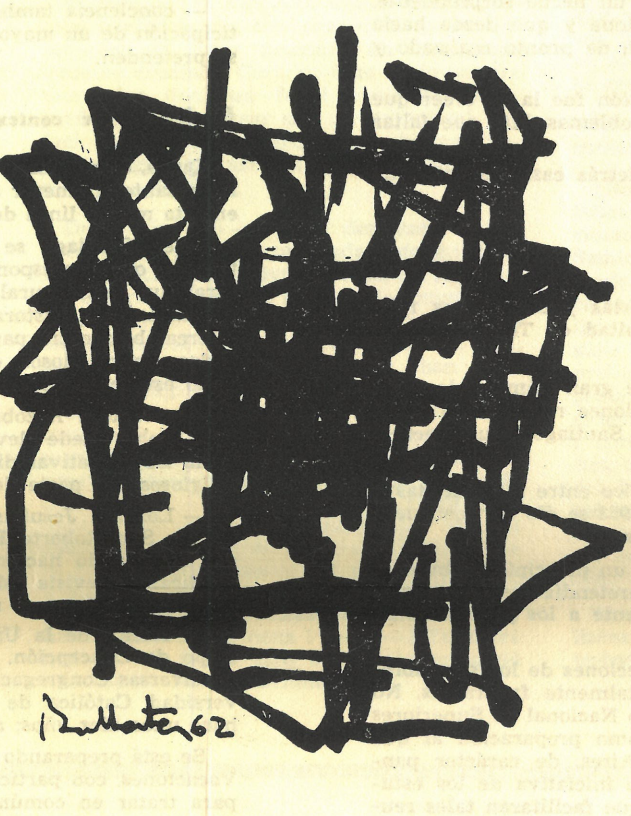

cas, una santedat o bona voluntat bàsiques. Cal també tenir en compte que no donem un valor tal a aquests condicionaments, que no se'n pugui substreure cap sacerdot a la seva acció, o que l'única manera de lliurar-se'n sigui una supresió radical de la situació sociològica. Més avall en direm quelcom més; ara ens limitarem a constatar uns fets, que, en part, ens ofereix el P. Retif en la seva comunicació al congrés de Cambó.

—Citem primerament el que podríem anomenar "educació accelerada". És a dir, se l'ha intentat educar esmeradament, en poc temps i amb poques possibilitats d'acció. Això pot portar a unes síntesis i actituds prematures, a virtuts poc contrastades amb la realitat, més teòriques que pràctiques. Per exemple, es predica sobre la caritat, però s'ignoren les causes reals-actuals que impedeixen la pràctica d'aquesta virtut, i les condicions concretes d'una acció eficaç per suprimir-les.

—Uns costums i unes condicions de vida (temps, isolament, assegurances, en segons quin sentit o lloc...) que, en el món actual, de ritme necessàriament ràpid i inquiet, en certa manera el col·loquen en una classe privilegiada (rango social), de tal manera que es corre el perill de viure al marge dels altres (sobretot en ambients obrers).

—Unes urgències ministerials que li impideixen una consciència (observació i reflexió) dels fets o situacions sociològiques que normalment afecten a la gent.

—Un cercle de compromisos amb un clan piadós-burgès que cotitza, que absorbeixen la capacitat de judici del sacerdot, unilateralitzant-la, de tal manera que es corre el risc de prendre una actitud reaccionària davant de situacions reals (p. ex.: Els beguts, els miseriosos i delinqüents, els obrers amargats o justament revoltats...).

Altres fets d'influència podríem citar, però ens portarien a un treball excessiu. Amb tot, creiem que cal fer-lo.

Podria semblar que aquestes influències són purament externes i accidentals. No ho creiem així; n'hi haurà prou amb citar algunes conseqüències:

—Una valoració dels pecats (aquí entenem aquest mot en sentit ample o objectiu) que no correspon a la realitat concreta. Si bé hi ha una valoració metafísica dels pecats que no varia, sabem que hi ha també unes variacions segons el moment històric i circumstancial: el que en podríem anomenar pecats de l'època o de classe social. La confusió o el subjectivisme en aquest aspecte pot portar greus dificultats pastorals.

—Es fa difícil d'acceptar (almenys com a fets, sinó com a fills de Déu) als subjectes prostituïts, beguts, desordenats, miseriosos... i a la llarga no se'ls pot resistir, no se'ls aguanta. D'aquí a negar tota possibilitat de salvació hi ha menys d'un pas.

—L'actitud pastoral es fa massa passiva i condicionada: es va limitant el camp d'actituds pastorals, fer un canvi en l'horari establert es fa un mal difícil de superar.

—Es treballa a partir d'eslogans o idees preconcebudes i, per tant, es tendeix (a vegades molt subtilment) a una pastoral de massa; no s'afronta el problema personal, els procesos profunds en vers una fe adulta.

Condicionaments psicològics

Aquests estan íntimament relacionats amb els anteriors, en són el fruit. Sense més pretensions citem-ne alguns:

—Un idealisme que es concreta en un univers mental massa familiar, i que no es contrasta amb les situacions reals.

—Un instint de poder, que fa caure en la temptació d'afermar-se en el càrrec i la funció, sense atendre amb prou sinceritat i valentia la profunda realització de la seva missió en concret, o acceptar unes limitacions que el poden fer inapte per tal missió.

—Un atractiu o tendència irreflexionada en vers els febles, com a refugi d'una afectivitat despolaritzada.

—Aquesta mateixa determinació anterior pot portar a una vertadera desconfiança, a vegades invencible, davant dels fidels que mostren una personalitat acusada.

Tot això, subtilment ajuntat, pot fer que el sacerdot no entri en un contacte autèntic amb el món concret d'avui (que sigui un inadaptat).

Condicionaments espirituals

Hi ha unes posicions espirituals "a priori" que impedeixen un contacte net amb la realitat. Per exemple:

—Citem primerament els determinismes espirituals que provenen de conceptes no precisos de la fe, la providència, el fi de l'Església, etc. Un concepte imprecís i prematur de fe pot portar a una negació de realitats ineludibles. Un fals concepte de providència negaria una colla de valors humans o de progrés (és una actitud denunciada pels pontífexs, per exemple, en les encícliques socials).

—Citem també el que podríem anomenar síntesis o posicions prematures. Certament que l'home està abocat a un món de multiplicitats, i que, per altra banda, té necessitat d'una síntesi, d'una unitat exigida per la seva mateixa condició personal. És per això que l'home, en tot temps, té la temptació de fer síntesis prematures, que no són res més que

aptació sacerdotal

"mitificacions" (l'home es fabrica mites). La falta de paciència i, potser, la urgència de maduració o sintetització exigida per la mateixa caracterització socerdotal (preveres), poden portar al sacerdot a fer síntesis i adoptar actituds prematures (mítiques), que neguen inevitablement part de la multiplicitat que "realment existeix". I aquestes posicions amb el temps clouen, es fan estèrils.

Reflexions finals

Tot l'article ha estat, fins aquí, més que una elaboració acabada, unes insinuacions que demanen un estudi més profund i científic de fets tant importants. Debem, per tant, limitar-nos a unes reflexions solament insinuatives.

Intentem precisar primer una mica més, ja des d'un punt de vista cristià, el sentit de l'adaptació. Ens poden servir de punt de partida aquestes paraules del sant bisbe de Lyon, Ireneu: "La doctrina de Crist és semblant a un tresor preciós tancat en un vas excel·lent; l'Esperit la rejoveneix contínuament". L'adaptació és, des d'aquest punt de vista, una fidelitat fonamental a l'obra de l'Esperit que, contínuament, rejoveneix l'única doctrina de Jesucrist (donada en el Verb fet carn d'una vegada per sempre). És, en definitiva, una ascesi que permeti al sacerdot ser més fonamentalment fidel a la seva *missió* en l'Església. L'adaptació sacerdotal catòlica cal entendre-la, per tant, des d'una radical referència a la missió sacerdotal realitzada en Jesucrist de manera definitiva i total; cal entendre-la precisament com a fidelitat, en l'esperit, a tal referència. De la mateixa manera que no es pot entendre, en una línia de "moral de situació", com a creació en cada moment històric o biogràfic d'un sacerdoci nou, amb una llibertat que anul·la tota estructura prèvia (progressisme?).

Des d'aquest punt de partida teològic cal, però, aprofundir més encara en el "drama" de l'adaptació. La nostra condició humana fa que no puguem viure situacions purament metafísiques. Hem descrit ja la condició de fidelitat en què consisteix l'adaptació sacerdotal; però aquesta fidelitat en l'home concret es realitza en un pla històric-personal (biogràfic). És en aquest punt que entren en joc les suggerències apuntades més amunt.

L'home concret no consisteix en una passivitat unilateral: veig el valor fidelitat i ja estic, automàticament, essent fidel. Està també condicionat per unes situacions contingents (determinismes sociològics, psicològics i espirituals, sense oblidar els biològics...) que vénen des de fora, però que, en certa manera, són el seu ser (en el sentit de que són el medi en què necessàriament es desenvolupa el seu ser). Cal que precisi quin és el seu medi concret, a fi d'evitar-ne les influències despòtiques, i de saber quines possibilitats d'objectivitat l'hi permeten (és així que serà objectiu: acceptant les limitacions concretes de la seva objectivitat, o bé ajudant-se del diàleg amb altres homes); cal que trobi el sentit concret de la fidelitat al sacerdoci en aquest medi històric-personal. I això fa que el seu acte de contemplació s'allargui en el que és ja el principi de la seva *acció*.

Camp misteriós en el que sabem hi ha una íntima col·laboració entre l'Esperit (persona divina) i l'esperit (persona humana), en l'Església. Aquest és el sentit del "rejoveniment" que l'Esperit realitza contínuament en la doctrina de Crist, de què es parla en el text de St. Ireneu. I és, per tant, en aquest pla de fidelitat al medi històric-personal, que es planeja la fidelitat fonamental a la unicitat crística. És a dir, d'adaptació sacerdotal podria ser definida o descrita més acuradament, i amb aquesta definició posem punt final a aquesta primera reflexió, com "la invenció i la realització, en íntima col·laboració amb l'Esperit, del sentit exacte de l'únic sacerdoci cristià en el mitjà històric-personal concret".

Fem, encara, alguna nova reflexió. Hem dit abans que els condicionaments sociològics no són tals que cap sacerdot se'n pugui substreure, o que l'única manera de fer-ho sigui suprimir radicalment la situació causativa. Sense intentar justificar aquesta afirmació és interessant fer algunes precisions:

—L'home fondament personalitzat (l'home adult) és capaç d'acceptar i afrontar les situacions que se l'hi presenten. Caldria aprofundir en les raons d'aquesta maduresa. Basti notar que en el fons es tracta d'una capacitat de contemplació en el seu sentit més teològic. És des de Déu que l'home és capaç de trobar la veritat de la seva situació, i, per tant, d'acceptar-la i afrontar-la.

—Per tant, allò fonamental per l'adaptació del sacerdot és la seva personalització cristiana. Cal que el sacerdot sigui un adult en Crist. És aquí on hem de posar la direcció dels esforços. No en un afany desorientat d'informació i esnobismes, o en un esforç "esquiçofrènic" per suprimir els condicionaments externs.

—Però no creiem que d'aquí se'n pugui deduir un esquema fàcil d'adaptació: "primer cal contemplar exaustivament la veritat, per desprès realitzar l'adaptació a la circumstància concreta". NO. És precís comp- (segueix pàg. 8)

IMPRESSIONS D'UN PRIMER MES DE VICARI

La riquesa de l'experiència no la pot donar res més. Per això és tan profitós estar atent a la pròpia vida, aprofundir-la. Per això és tan important fer cas dels testimonis dels altres sobre coses viscudes, escoltar-los i mirar quin missatge porten a la nostra vida d'ara i de després. En el present cas nes impressions de vida de vicari, sinó d'un primer mes de vida de vicari.

SER VICARI ES UNA COSA FORTA

—Com s'imagina un vicari novell la vida de Seminari:

Anar en cotxe per carretera té els seus problemes..., però hom es pot permetre el luxe de xiular alguna cançó, d'admirar el panorama, de disfrutar apretant la marxa quan s'enfila una bona recta, d'esmerar-se en la caligrafia d'una corba que valgui la pena. S'hi va bé en cotxe!

—Seguint la comparació, quina diferència s'hi troba amb la vida present de vicari:

En canvi, pobret!, quan arribes a la ciutat i tens el mal gust d'haver de passar per la plaça Urquinaona, per exemple, se t'acaba la paciència. Poc a poc, vigilant, entremig de motos, autos, tramvies, tricicles, semàfors, transeünts... Si tot fos així — expliques a l'acompanyant que has recollit a la sortida d'algun poble —, valdria més anar a peu!

* * *

Quan un és seminarista coneix força la vida de vicari: té informació, amics vicaris, observa les seves tasques i en participa més o menys intensament. Però tot això certament és molt diferent de ser-ne protagonista...

La primera impressió del debut en la vida de vicari és aquesta: ser vicari és una cosa forta.

Això no vol dir pas, segons crec, que tinguin raó els inventors de la famosa frase: *"els meus anys més feliços van ser els del Seminari"*. Mai no he vist cap sortida atinada a aquesta frase, llevat de si s'agafa en un sentit sentimental, i en alguns casos personals. Inclús cert to, com de fracàs, amb què es sol dir, em repugna.

Els anys de Seminari són ferms; hom en té experiència i es veu obligat a donar gràcies. Però hi ha un cel més blau, una major naixença: ser sacerdot, testimoni de Crist en el món, pastor del poble de Déu. A través dels anys "feliços" del Seminari ens preparem per aquesta més alta felicitat. És que pel cristià, la vida, a mida que avança, que es fa difícil, que ens compromet, ens empeny devers una progressió geomètrica de la nostra felicitat, malgrat tot. Només cal fullejar les cartes paulines de la Captivitat.

Ùnicament té explicació això que "els meus anys més feliços van ser els del Seminari", si es busca la felicitat pel camí d'un paradís terrenal. Llavors sí, perquè la vida vicarial, pastoral, és més forta, més dura, més de lluita. En os decideixen moltes coses en la vida de cada u i on ja és molt difícil instal·lar-se inconscientment en la comoditat o en el caprici.

Per això ara me n'adono del gran valor dels defectes i obstacles, tan personals com de l'ambient, dels meus anys de Seminari, dels sentiments que han excitat en mi, de la lluita psicològica i espiritual que han provocat dintre meu, de les reaccions que m'han urgit per intentar ser fidel en la senzillesa, l'alegria i la responsabilitat.

En concret: quan he lluitat en el Seminari per procurar evitar dos perills que sempre se m'han presentat: una vida d'idil·li (paradís terrenal!) i una vida de malenconia cara endins i de rebentada cara enfora, la vida de Seminari m'ha resultat més real, més humana, tal com a tothom se li presenta. I això m'ha servit molt ara, davant aquest primer cop de la vida de vicari, davant la crisi del primer mes.

Mn. JOSEP HORTET

REFLEXION SOBRE EL DIALOGO

Personalización

Mirando en derredor observo que el hombre trabaja. Trabaja lo que encuentra: la materia, las cosas, las perfecciona y, un poco más desarrolladas, el mundo continúa más perfectamente el ritmo de la vida.

Pero no son sólo las cosas lo que el hombre trabaja; el hombre tiene como misión irse perfeccionando él mismo, irse trabajando, personalizando. Precisamente por esto es tan interesante encontrarse, para poderse trabajar, personalizar.

Este trabajo, el más noble, merece una gran preocupación, influye en todo el trabajo de la humanidad.

El encontrarse, para poderse trabajar, debe ir acompañado de un profundo conocimiento del hombre. Todo lo que es objeto de trabajo ha de ser estudiado. El trabajo ha de ser adecuado a la estructura del objeto. Trabajar es transformar, desarrollar; no crear. Es por este motivo que conviene conocer profundamente al hombre.

El hombre

Hombre: confluencia de materia y espíritu. Unidad personal en el espacio y en el tiempo.

Espíritu: inmanencia vital, consciente y libre que para desarrollar toda su capacidad de ser utiliza espacio para expresarse y captar la expresión entre los hombres. Y que utiliza tiempo para dialogar con Dios. Diálogo que consiste en la realización consciente de la voluntad del Padre.

El hombre encuentra su pleno desarrollo a través de diálogo. Un diálogo horizontal con los hombres y un diálogo vertical con Dios. Y es éste un motivo por el que no se puede prescindir de Dios en una reflexión sobre la personalización.

Este doble diálogo se da de una manera compleja. Podríamos decir que no se dan químicamente puros. El hombre dialogando con los hombres, comunica y capta a Dios que previamente ha dialogado con ellos.

El diálogo es complejo en la medida que es complejo el hombre.

Diálogo

Para saber cómo se ha de realizar este diálogo es necesario conocer profundamente al hombre. Pero este coonocimiento profundo del hombre no es él mismo quien lo tiene. Es necesario recurrir al conocimiento que de él tiene Dios. Éste sí que es un conocimiento profundo.

Es necesario tener en cuenta cómo establece Dios su diálogo con el hombre. Y al ver el profundo respeto que Dios tiene a la estructura del hombre nos percataremos de aquello que ha de permanecer inalienado en el diálogo.

No intentamos hacer teoría, sino partir de una realidad histórica. El diálogo es un hecho. ¿Cómo lo realiza Dios? Esto es lo que intentamos saber.

Condiciones del diálogo

Dios se revela al hombre, se le expresa de manera que él le pueda captar. Pero le respeta la libertad. El hombre libremente se ha de abrir a Dios. Él no lo violenta. La abertura del otro es imprescindible en el diálogo, para que éste sea auténtico.

Si Dios, el más profundo conocedor del hombre, en su diálogo con éste le respeta la libertad, parece lógico que en nuestro diálogo en horizontal con los demás hombres también la respetemos.

El proceso de personalización a través del diálogo se inicia a partir de una toma de conciencia de la necesidad vital de abrirse al otro.

Se trata de un proceso binario: toma de conciencia-abertura... que nos enriquece, nos personaliza.

Entendemos por personalización una actitud estable de diálogo. Diálogo que radica en la conciencia de una necesidad de abertura. Mediante la cual iremos aceptando las sucesivas responsabilidades que irán dimanando de este vivir conscientemente la propia esencia. Responsabilidades que nos irán llevando a nuestro actuar peculiar — diálogo — que nos define, concreta, nos delimita con trazo firme, nos personaliza.

Esta abertura ¿en qué consiste? ¿Es sólo un abrir para recibir? No, es más. Es más fácil de expresar. Abrirse es solamente esto, abrirse. Es abrir la puerta de la persona para que la vida que hay dentro pueda salir y la que hay fuera pueda entrar, para que la persona pueda vivir. Es una actitud que no se puede concretar si es de dar o de recibir, es simplemente de abertura. Es una actitud de expectación a la vida de dentro y de fuera de mi recinto personal.

Móvil del diálogo

¿Por qué se ha abierto Dios al hombre? Por amor es la única respuesta posible.

La dificultad radica en que, en una línea ontológica, la abertura de Dios al hombre es pura donación, mientras la del hombre a Dios *es pura recepción*. Aunque al pasar al plano sicológico podría parecer egoísta, pero como no es más que una respuesta a la abertura de Dios, ha de estar motivada también por amor. Es la única respuesta adecuada.

Pero esta actitud de amor es difícil dada nuestra sicología. Es la única actitud que realmente personaliza en una línea auténtica al

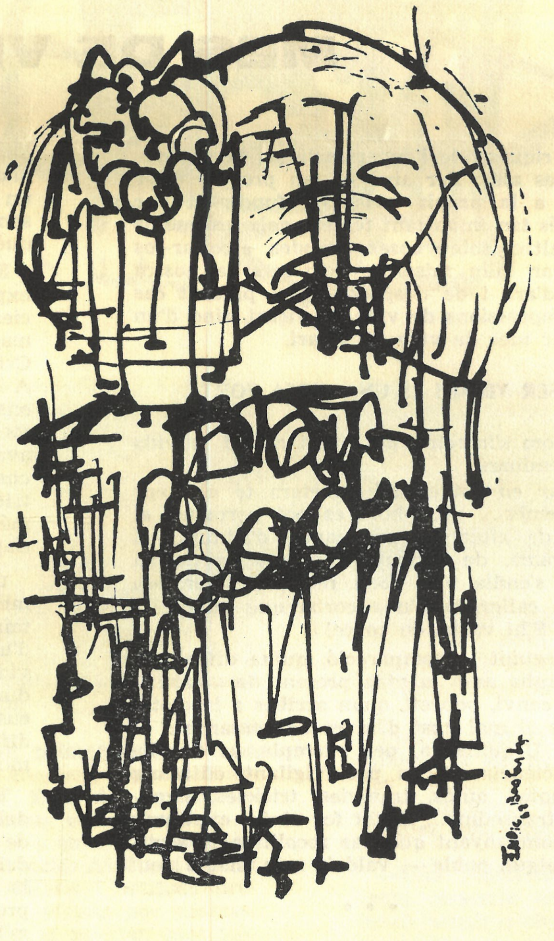

hombre, aunque el móvil debe ser el dar respuesta a la abertura de Dios.

La abertura entre hombres es más compleja aún. Ya que por consistir en un intercambio de vivencias de una misma naturaleza, pero cualitativamente distintas, la actitud de abertura da paso a un dar y recibir. Que pueden ser elementos para mantener un diálogo mediato con Dios.

En definitiva, el diálogo que personaliza es uno solo: el mantenido con Dios, mediata o inmediatamente. Y por esto la actitud no puede ser otra que la de expectación ante la abertura de Dios, y su único móvil el amor. Personalizarse es amar como respuesta a ser amado.

Y es fuertemente enraizados en ésto, cuando al centrar la vida puramente en la personalización, no caeremos en el egoísmo.

Personalización y grupo

La persona se personaliza en grupo.

El grupo es ambivalente. Es medio de abertura y es relativamente fin en sí mismo. En grupo la persona consigue vitalmente la abertura al diálogo. Cuando capto sensiblemente la vida de otro, que se me expresa, siento la necesidad, la casi obligación de abrirme. Grupo es este descubrimiento vital del otro como persona.

Grupo, en este mundo de relatividades, es un fin en sí mismo. Porque no es un invernadero donde se me enseña teóricamente a abrirme, para que cuando tope con la realidad vital del otro lo realice, sino haciéndolo, voy adquiriendo una actitud estable de abertura, me personalizo porque ya en él vivo como persona. Porque, cuando en nuestro mundo hablamos de personalización, no nos referimos a una plenitud irreversible, sino a una más o menos estable actitud de diálogo.

Creemos, por tanto, que se puede decir que la persona se personaliza en grupo. Pero como se puede desprender de lo dicho no entendemos exclusivamente por grupo la típica reunión celebrada periódicamente con unos individuos concretos. El grupo viene determinado por mi

Relación profunda de diálogo

En una comunidad concreta, el grupo da las personas más personalidades a la comunidad, lo cual no quiere decir que las sitúe de manera que encajen perfectamente en su estructura.

Y no es lógico en caso de aparente choque entre grupo y comunidad cortar el grupo. Primero sería necesario demostrar que el grupo es infiel a sí mismo, que a quien se contrapone es a las personas.

Más aún: es mucho más difícil que llegue a la perfección, relativa, se entiende, una comunidad que un grupo. Pero el grupo, si lo es auténticamente, le da a la comunidad personas más personalizadas y, por tanto, más capacitadas para trabajar positivamente en una más deseable estructuración de la comunidad.

Y siendo el fin de una comunidad concreta el personalizar a sus elementos, si esta personalización es a través del diálogo, o se ve ella capaz de conseguirlo, de ser grupo, en este sentido, o debe fomentar los grupos que lo permitan. De lo contrario, lo que conseguiría no sería otra cosa que despersonalizar, convertir las personas en masa.

El fin del grupo no ha de ser situar una persona en una comunidad concreta, sino personalizarla. De lo que resultará que queda situada en el mundo, y si su lugar en el mundo está hoy en una comunidad concreta, quedará situada en ésta tal y como le corresponda estarlo.

Diálogo en la comunidad humana

La persona, lo que ha de pretender es vivir y vivir con plenitud su vida; esto basta. Planteamiento a primera vista egoísta, pero no si se analiza profundamente.

Vivir con plenitud de vida significa dialogar e implica necesariamente alteridad. Determina toda una actitud ante la vida, ante la comunidad humana.

Diálogo que se da entre mi realidad personal y las otras realidades personales. De este diálogo fiel a la estructura personal saldrá transformada la realidad vital comunitaria, encarnada en unas estructuras que evolucionan hacia una mayor adecuación a la persona, en la medida en que avanza el diálogo.

La comunidad humana, hoy, viene regida por unas estructuras que no son otra cosa que la expresión de la mentalidad rectora. Pero como las personas en cierta manera son interdependientes — comunidad humana —, todos somos responsables de ellas. La estructura perfecta la tendremos el día que haya auténtico diálogo.

Nosotros hemos de llegar más allá de la estructura, hemos de llegar a tocar personas, no es lícito etiquetarlas con la petrificada estructura lógicamente inadecuada por estar cerrados en mentalidades, debido a la ausencia de un auténtico diálogo. La persona debe ser tratada como persona, de lo contrario ya empezaríamos por no tratarnos nosotros como personas y es lo último que podemos hacer; más, es lo que no podemos hacer.

"EQUIPOS SACERDOTALES"

editan: EQUIPOS SACERDOTALES DE MURCIA

Viajar por el Sur español da, normalmente, frutos muy apreciables; de conocimiento, de vivencia, de penetración; y algunas veces de verdadero descubrimiento. Fue un descubrimiento, por ejemplo, la parroquia del Salvador de Granada, sobre la cual publicó Euge un artículo en el n.º 21. Otro, seguramente de los más interesantes, fue el ambiente sacerdotal de Murcia. Tres días en la Casa Sacerdotal son insuficientes para penetrar seriamente en el meollo de la cuestión, pero pueden dar alguna luz.

Vivir en la Casa Sacerdotal de Murcia es casi lo mismo que hablar con muchos sacerdotes; y hablar con muchos sacerdotes, en Murcia, sobre el problema sacerdotal, es oír diversas versiones — a veces muy distintas — del mismo tema: los equipos. Quizá hay más todavía; encontrar sacerdotes de Murcia — los encontré en Almería y Barcelona — es casi lo mismo que encontrarlos en plena plaza de Camacho; el tema es obligado: los equipos.

Los datos del problema son los de todas partes: la fe actual del pueblo no es base suficiente para edificar encima un cristianismo responsable; la hay, y a veces profunda, pero la falta de formación religiosa desenfoca su objeto en prácticas que algunas veces derivan hacia puras supersticiones. Por otra parte hay un amplio sector donde la rápida industrialización crea serios problemas religiosos. Ante esto los sacerdotes intentan un replanteamiento de su situación espiritual-pastoral para adecuarla más a la realidad.

Crecimiento por contagio

El equipo sacerdotal ha sido la solución que ha adoptado una parte del clero murciano. Han surgido equipos de sacerdotes en distintos puntos de la geografía diocesana. El nacimiento no ha sido en todos igual; distintas circunstancias, distintos individuos, poquísima experiencia. Por lo general son equipos parroquiales; alguno es arciprestal.

El crecimiento se va produciendo casi por contagio. Actualmente son más de cuatro los equipos en plena actividad apostólica.

No todo, sin embargo, son valores positivos; los hay también negativos. Y son distintas las reacciones de quien presta atención a los primeros, o da demasiada importancia a los segundos. De hecho pudimos hablar con algún sacerdote que encuentra serios reparos en el actual enfoque del movimiento.

La crítica, aquí como en todas partes, ha ayudado a una mejor orientación. Ha habido un proceso lento pero real; del equipo "de amistad" formado ya en el Seminario, con fin marcadamente espiritual — al que se acusaba de partidista y cerrado —, se ha evolucionado a un equipo más de acuerdo con las necesidades pastorales, con fin apostólico y distintas exigencias.

El libro

Es un folleto de 61 páginas. El primero de la colección "Movimiento Sacerdotal". Se prometen otros títulos: "El convictorio en el clero secular", "El equipo en los Seminarios", "El movimiento sacerdotal y lo social"...

En el primer intento de concreción de su espíritu, Escueto, con carácter casi de directorio, da como un resumen de las ideas base que han dado nacimiento a los equipos.

Empieza con una llamada al básico problema de la unión sacerdotal; la necesidad de esta unión no viene determinada tanto por la mutua ayuda o por una mayor eficacia, cuanto por la íntima unidad sacramental de los sacerdotes en torno a su Obispo. El equipo encuentra su razón de ser en esta conciencia de unidad. "El equipo es una manera de vivir y extender la unidad." "El equipo es una concreción práctica de la unión que exige nuestra consagración en colegio."

"La necesidad de la unión se plantea en el doble terreno; externo: inteligencia y colaboración en las obras de apostolado; interno: ayuda espiritual que favorezca el crecimiento y desarrollo de la vida interior del sacerdote." Esta distinción, insinuada aquí, es olvidada en el resto del libro hablando indistintamente de uno y otro tipo de colaboración. La insistencia recae, sobre todo, en la ayuda espiritual entre los sacerdotes de un equipo.

Un medio

"El equipo es un medio, sólo un medio..." "La experiencia confirma, no obstante, ser un medio de gran eficacia... y prácticamente indispensable en un vigoroso Movimiento Sacerdotal."

Se concibe al equipo casi en el centro de lo que llaman "Movimiento Sacerdotal". Este Movimiento se entiende, fundamentalmente, como la toma colectiva de conciencia respecto a las exigencias de un sacerdocio, hoy, ante el mundo. Tres son los puntos que se consideran esenciales en esta visión clara de la misión sacerdotal:

— llamamiento a la perfección,
— familia diocesana,
— diócesis misionera.

Orientación práctica

"Convencidos de que solos es casi inevitable fracasar sacerdotalmente..." Es éste uno de los secretos puntos de partida para el planteamiento serio de una acción común. Una parte no pequeña del folleto está dedicada al estudio del equipo en su orientación práctica. No es posible aquí detallar los elementos que el libro concreta. Ya de por sí interesantes, lo son más por lo que se dice en el epílogo: "Este trabajo es resultado de una larga experiencia de equipos sacerdotales... No es, pues, una mera teoría".

Pudimos hablar con uno de los autores del libro. El mismo dijo que no responde a la altura espiritual de esta realidad "Equipos sacerdotales" en Murcia. Como casi siempre concretar el espíritu ha sido traicionarlo.

Son bastantes los puntos oscuros y los problemas por solucionar. Sin embargo, el resultado final es positivo; el libro y el movimiento constituyen otra de las anillas en la cadena ya apreciable de madura autoreflexión del clero ante las necesidades del mundo.

GASPAR MORA

Y creer utópico el diálogo es en el fondo no considerar persona aquel a quien Dios ha hecho persona y quizá soy yo quien le niego posibilidades de personalizarse con mi trata similar al que doy a un puro objeto, cuya relación conmigo viene determinada por la utilidad.

No pocas veces nos ha pasado por la mente la posibilidad del diálogo el día que ciertas personas que encarnan una mentalidad opuesta, sean acometidas por la jubilación necrológica. Pienso si no es ésta una manera de no creer en el diálogo y en el fondo de no tratarlas como personas. ¿No soñamos en el monólogo?

La necesidad se ve, lo difícil es el cómo de este diálogo que rebasa las dimensiones de mi grupo de diálogo espontáneo. Pero ésta es la realidad que me presenta la vida y como persona que soy, no me queda más remedio que darle una respuesta adecuada a mi condición y a su realidad, o renunciar ilegítimamente a continuar siendo.

La realidad con que me enfrento es la vida de hoy concretada aquí, que exige de mí una respuesta ineludible. Respuesta que centra toda mi vida, que realmente me personaliza. Y ésta no es otra que amar la realidad con que me enfrento, dialogar con ella.

Se trata de un diálogo auténtico y realista.

Para que sea auténtico, requiere mi abertura, y ésta precisamente a la realidad personal con que me enfrento. Pero esta mi abertura a la realidad requiere en mí una personalización, aunque incipiente; se trata no de un dejarme en manos de esta realidad, sino de amarla, de abrirme poseyéndome, lo que realmente poseo es lo que puedo dar. Sino corro el peligro de ser volteado por esta realidad, peligrando mi contenido personal.

Pero en esta abertura a la realidad personal externa se debe tener en cuenta, también, el grado de personalización que ella ha conseguido. Amarla no quiere decir abrirme completamente hoy, sino abrirme en la medida en que hoy me puede asimilar.

El planteamiento que no es legítimo es el de no abrirse para no ser mal visto, éste es difícil llegar a demostrar que sea fruto del amor.

La sicología del hombre es lenta en su evolución y no es cosa de olvidarlo.

De esta progresiva abertura entre mi persona y la realidad personal externa irá surgiendo el diálogo. Diálogo al que llegaremos en una línea de autenticidad personal, que determinará una evolución de la realidad vital comunitaria hacia una mayor adecuación a la vida personal.

No se trata de ir a cambiar una mentalidad, sino de que se abran las mentalidades y dialoguen.

ROBERT ALCARAZ

INTENTANT CONCRETAR

COM VEUS L'AMBIENT SOBRE EL CONCILI?

Veiem entre els catòlics que, davant un fet singular com és el Concili, sorgeixen diferents actituds que es reflexen en un ambient. Presentarem, doncs, quelcom de negatiu i positiu d'aquest ambient.

■ ■ ■

Instintivament se'ns ha acudit la semblança que guardaven amb les tres temptacions de Crist en el desert. Algunes actituds davant el Concili són repetició més o menys manifesta de cadascuna d'aquestes temptacions.

—Un voler que les "pedres" de les deficiències humanes, de les organitzacions eclesiàstiques, etc., es converteixin, tot d'un cop, en "pans" agradables al paladar de tots, és prova d'un "messianisme fatu". Llavors, el Concili sí que aniria bé!

—Hem sentit a dir moltes vegades: "Així, sí que ho arreglarà el Concili!". En el fons hi ha latent un "messianisme apocalíptic".

—L'esperar una solució completa dels problemes concrets que inquieten tot el món per portar a un "messianisme polític-imperialista" respecte de l'Església post-conciliar.

■ ■ ■

En front d'aquestes temptacions de concebre el Concili hi ha, sens dubte, tres actituds clarament cristianes.

—Acceptar amb realisme les deficiències concretes dintre el pla de Déu en "la construcció de l'Església, avui dia". És a través d'aquestes "ratlles tortes que l'Esperit Sant escriurà recte".

—No esperar pas "coses fantàstiques", sinó un enfoc pastoral normal de *tota* l'Església de cara a un rejoveniment i adaptació de la seva tasca apostòlica.

—Uns amples horitzons evangèlics envers tots els homes, especialment els "nostres germans separats".

■ ■ ■

La nostra postura davant el Concili no pot ser de pessimisme ni d'optimisme exagerat fruit d'un "messianisme fatu, apocalíptic i polític-imperialista" —, sinó d'una realitat optimista.

PUIG COLOMER

■ ■ ■

En l'ambient creat entorn la proclama del Conlili s'apercebeix primàriament una característica positiva: l'enfortiment del cor dels autèntics fidels. La vitalitat de l'Església es deixa palpar fins i tot en la seva superfície i dóna un sa optimisme el veure l'Església emprendre amb esperança el camí del rejoveniment.

Tanmateix, però, el nostre jo personal (tant intel·lectual com geogràfic) es troba lluny del Concili; la temàtica de l'Església segueix una línea objectiva, anclada fermament en pedra viva i sobrenatural. La visió d'aquest allunyament porta a un esforç d'objectivació, a un obrir en nostre horitzó problemàtic (molt sovint tancat a nivell de nas); certament aquest esforç s'està realitzant en molts ambients catòlics.

Penetren també tota l'expectació conciliar dues deformacions de perspectiva: primerament una manera de mirar "massa" humana: es manifesta en els comentaris (seriosos i humorístics) sobre les forces i línies intel·lectuals oposades. Per l'altre banda una visió "poc" humana del Concili, que engendra externament un optimisme guenyo, ingenu i infantil.

Són dues mirades coixes, de les quals és necessari fer la síntesi, per arribar a conseguir una autèntica perspectiva d'home de fe.

JOSEP COMELLES

■ ■ ■

Tant la pregunta com la secció ens porten a concretar què s'entén per ambient de concili. Si per tal entenguéssim només un estat d'opinió, una sèrie d'idees especulatives sobre aquest tema, certament podríem assenyalar elements adés positius adés negatius, però equivocaríem la veritable comprensió de la pregunta.

Perquè es pugui parlar d'ambient de concili cal que aquest hagi tingut ressò en la vida tota de cada u. L'ambient serà la composició de les actituds vitals de cada membre de la nostra comunitat humana, davant d'aquesta realitat determinada.

Posada així la qüestió cal reconèixer que l'ambient de concili dintre la nostra comunitat és d'una densitat bastant migrada. En general es nota, més aviat, una certa apatia o indiferència.

A què es deu això? Entre altres factors trobem:

—Una valoració naturalista de l'Església i dels seus ministres. En el fons és un problema personal de fe.

—L'escassetat d'informació i exortació directe que tenim.

—El desconeixement de la línia en que està posada la renovació de l'Església.

No obstant, amb optimisme, podem assenyalar unes causes positives, cada dia més vives, que contrapesen les anteriors. Entre elles esmentem:

—L'aspiració, extesa per tota l'Església, d'un refloreixement de santedat.

—La redescoberta de la germanor dels cristians.

—El convenciment de què la renovació de l'Església ens acostarà cada cop més als germans separats.

J. A VENTURA

■ ■ ■

El simple anunci del Concili ha suscitat un viu interès en tot el món. Fins i tot entre els cristians separats ha nascut una actitud de respecte, curiositat i també... certa por.

Existeix un gran esforç d'informació. En el nostre país s'han publicat forces coses. Seria interessant de fer una llista de les pastorals que els nostres bisbes han publicat per a la instrucció dels fidels. La premsa, dia rera dia, ha donat "informacions oficials". Resumint, hi ha hagut informació.

Voldríem remarcar el constant esforç, per part de la jerarquia, en fer participar els fidels del món en el Concili. (Cal notar-ho pel que direm més avall. Estem molt acostumats a donar-los la culpa, perquè tot ho esperem d'ells. Oblidem, sovint, el nostre esforç.)

Notem, per altra banda, en tota aquesta preparació pel Concili una manca de ressonància en nosaltres mateixos. Aquesta crida constant de la jerarquia no ha trobat prou acolliment en el poble i àdhuc en nosaltres els seminaristes. No ens en escandelitzem: hem seguit amb més viu interès — en té molt — els esdeveniments de l'Algèria i les noves sobre "el mur de la vergonya"...

Un Concili Ecumènic és un fet d'Església. Com a tal exigeix dels homes d'Església — concepte que excedeix el de clericalisme — no deixar-lo passar de llarg, que se li faci cas. No pot ser un esdeveniment al marge de la nostra vida, no és només una qüestió — massa sovint se'ns ha format així — dels bisbes...

Per altra part — això creiem que es nota molt — es tenen només idees personals sobre el Concili, sense haver reflexionat en comú la transcedència, amb totes les seves aplicacions, d'aquest fet. (Potser és fruit de què la informació ha estat incompleta.) S'ha dit: "cadascú s'ha fet el *seu* concili... Això ens mena a la fatalitat: aquest concili fracassarà, no el que ha volgut l'Esperit Sant".

S'hauria de procurar que aquest Concili no resultés un monòleg. Seria llastimós.

Davant d'això ens atreviríem a dir que ens cal reaccionar. És força fàcil. Cal revisar la nostra "criteriologia eclesiològica". No n'hi ha prou de resar pel Concili — sovint sona a tòpic —. Ens cal sentir-nos membres de l'Església. No mirar-la des de fora, no sols "reventar" — a la llarga fruit d'una crisi i cosa fàcil —. Considerar que l'Esperit vivifica la nostra Església i la regeix — viu en ella —. Cal revalorar la confiança i... no pensar — fer-se il·lusions — que les coses s'arrangen amb un cop de ploma. Les lleis encaminen a solucions, però en el fons hi ha la decisió personal de fer o no fer. "Que acollim les decisions del Concili..."

Hem intentat prendre el pols a la realitat. Creiem que no ens n'hem sortit. El balanç és potser massa negatiu — ¿resultat d'una mirada excessivament macroscòpica? —. Ens plauria que una ulterior confrontació de la realitat ens ho desmentís. A més, hi caben també les iniciatives d'ordre extern per millorar aquest ambient.

Nota: No cal dir que això és la impressió de dos "individus" solament.

MUÑARCH GUITERAS

(ve de la pàg. 5)

tar amb l'estructura dialèctica del procés de maduració humana, si no es vol caure en síntesis prematures (recordem aquí els determinismes espirituals). No podem prescindir durant un temps dels determinismes concrets; hem de contar-hi des del començament. La raó és que ja des del principi estan condicionant les nostres capacitats d'objectivitat, com ja hem dit més amunt. L'acceptació i l'afrontament d'aquests determinismes no és quelcom que es pugui fer de cop; és un procés lent i progressiu i, en certa manera, simultani al procés contemplatiu. És a partir de cada situació d'autèntica acceptació-afrontament d'un aspecte del medi concret (*Tesi*) que jo m'elevo novament (com a home en certa manera nou), amb un impuls nou (car he estat més fidel a l'Esperit, en concret), vers la contemplació (*Antítesi*), en la que la Paraula, "eficaç i més tallant que cap espasa de dos talls, penetra fins a la divisió de l'ànima i l'esperit, de les juntures i del moll dels ossos, capaç de jutjar sobre els pensaments i els sentiments del cor", doncs "no hi ha cap criatura invisible davant d'ell, sinó que tot és nu i descobert als ulls d'aquell a qui hem de donar compte". (Hebr. 4, 12 s.) Això porta, d'alguna manera, a una renovada capacitat d'acceptació i afrontament (*Síntesi*).

—És quan els determinismes concrets impossibiliten aquesta personalització progressiva de l'individu que caldrà intentar la supresió d'aquells. Car si s'atén massa fàcil i precipitadament aquest aspecte, es corre un doble perill: d'evadir-se del sentit, ben concret, cristià del sofriment (provocat per aquests agents externs), i de perdre's en una acció despersonalitzant, que no correspon a les vertaderes necessitats de la personalització.

Diguem, finalment, que la persona capaç d'afrontar la realitat actual que l'està condicionant, és l'única capaç de seguir un procés d'estructuració pastoral una mica coherent. L'inadaptat, parlant de situacions límit, per fer-ho clar, no pot adoptar posicions pastorals sinó com a fórmules que ha trobat fetes; difícilment les arribarà a re-fer, a re-crear: adoptarà posicions que no seran mai profundament seves (serà un home irregular, potser un home extremista). En el seminari hem de vigilar de no posar-nos en el pla pastoral, sense haver solucionat, almenys fonamentalment, l'aspecte personal. Correm el perill de criticar des de fora una fórmula pastoral, per substituir-la per una altra "fórmula".

FREDERIC-PRIETO

I. G. STEL - Ref. 4990